

i-Confiable

Un projecte per millorar les
competències digitals
de la comunitat educadora
de la ciutat de Sabadell

“Tranqui, que hi ha confi”

Ajuntament de Sabadell

 Sabadell fes Clic

Direcció tècnica
Ajuntament de Sabadell
Programa d'alfabetització digital “Sabadell fes clic”

Facultat de Psicologia,
Ciències de l'Educació i
de l'Esport Blanquerna

Universitat Ramon Llull

Direcció acadèmica del Projecte
Universitat Ramon Llull
Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació
i de l'Esport **Blanquerna**
Grup de recerca PSITIC

Coordinació acadèmica equip Xarxa Social
Universitat Autònoma de Barcelona
Grup de recerca DIM

“Los padres solos no pueden educar a sus hijos, hagan lo que hagan, porque no pueden protegerlos de otras influencias muy poderosas. Los docentes solos no pueden educar a sus alumnos, por la misma razón. La sociedad tampoco puede educar a sus ciudadanos, sin la ayuda de los padres y del sistema educativo. La intervención de padres y maestros es imprescindible, pero todos debemos conocer sus limitaciones y reconocer que, la tupida red de influencias en que vivimos, todos ejercemos una Influencia educativa, buena o mala, por acción o por omisión. Vivimos haciendo surf en la cresta de una ola que procede de mares muy distintos. No podemos andar con paños calientes.

*Si queremos educar bien a nuestra infancia, es decir, educarla para la felicidad y la dignidad, es imprescindible una movilización educativa de la sociedad civil, que retome el espíritu del viejo proverbio africano: **“Para educar a un niño hace falta la tribu entera”.**”*

José Antonio Marina
Aprender a vivir (p.21)

ÍNDIX

1.- Introducció	6
2.- Introducció	6
2.1.- La necessitat d'un pla d'alfabetització digital a la comunitat davant el nou context tecnològic	6
2.2.- El paper de la família, l'escola i la comunitat davant aquests nous reptes tecnològics	7
3.- i-Confiable, millora de competències digitals educadores a Sabadell	9
3.1.- Objectius generals	9
3.2.- Participants i organització	9
3.3.- Actuacions i objectius específics	9
4.- Concreció de les actuacions de formació i investigació des de la FPCEE Blanquerna (Grup de recerca PSiTIC)	13
4.1.- Eix de direcció acadèmica.....	15
4.2.- Eix de les accions formatives	15
4.3.- Eix del projecte investigatiu.....	16
5.- Desenvolupament de cadascuna de les activitats liderades des de la FPCEE Blanquerna (Grup de recerca PSiTIC).....	17
5.1.- Formació a mestres	17
5.2.- Formació a mares, pares i educadors.....	17
5.3.- Conferències marc al llarg del projecte	18
5.4.- Tallers de sensibilització i familiarització tecnològica	18
5.5.- Recerca diagnòstica en hàbits i usos digitals.....	18
5.6.- Disseny i elaboració d'un WorkShop	19
6.- Desenvolupament de cadascuna de les activitats liderades des de la UAB (Grup de recerca DIM)	17
6.1.- Aplicatiu de xarxa social	17
6.2.- Criteris de seguretat i confiabilitat	17
6.3.- Posta en marxa de la xarxa social	18
6.4.- Concurs de webs segurs i confiables	18
6.5.- Arbre de navegació segura.....	
6.5.- Recerca	18
7.- Continguts a generar, lloc web del projecte, entregables a produir.....	24
8.- Cronograma general del procés i de les activitats programades	33
Annex 1	
Llistat i descripció dels integrants de l'equip	25

1.- Presentació

Es un fet que la utilització de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) estan transformant la nostra societat. I també es un fet que aquesta revolució accelerada basada en la digitalització de la informació i la comunicació instantània i ubiqua comporta enormes diferències entre les persones i els territoris. Es lo que s'ha vingut a denominar la divisòria o esclletxa digital.

L'Ajuntament de Sabadell porta anys desplegant polítiques adreçades a la lluita contra l'esclletxa digital, la majoria d'elles aglutinades en un programa que ben aviat complirà els 10 anys de vida, el programa *Sabadell fes clic*¹, encarregat de portar l'accés a Internet i les TIC, així com la formació i la divulgació de dites tecnologies a tots els racons de la ciutat i tots els col·lectius, en especial als que estan en major risc d'exclusió.

Des de l'Ajuntament de Sabadell fa temps que es discuteix sobre la convergència entre les polítiques públiques d'alfabetització digital a la població i les polítiques generals en matèria educativa, ja que tots els esforços de la ciutat s'han de posar al servei de la competència i competitivitat de la seva població sense duplicar esforços ni generar incoherències però a la vegada garantint la màxima eficàcia i eficiència.

No es suficient amb promoure la simple formació d'habilitats en l'ús de les eines informàtiques i telemàtiques, ja sigui pels estudiants des de les aules dels centres educatius o per col·lectius específics des dels telecentres. La "nova" formació necessària per ser competent en la Societat de la informació va més enllà, afecta a tothom i requereix la participació de múltiples agents, de tota la comunitat.

El projecte que presenta aquest document va ser plantejat a principis de 2007 des de l'Ajuntament de Sabadell com una iniciativa adreçada a aglutinar a tots els actors que intervenen en la comunitat educativa de la ciutat a l'entorn d'un objectiu engrescador i amb un enfoc lligat a les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) per tal de millorar la introducció de les TIC entre tots els agents involucrats en dita comunitat. Partíem d'uns tallers anomenats "Internet segur" que organitzats pel programa municipal *Sabadell fes clic* es van programar des de 2004, a iniciativa del Servei d'Educació municipal adreçats als pares i educadors de les escoles que ho demanaven.

El projecte que es va plantejar va ser presentat després a la convocatòria *Difusión y dinamización*² de 2007 del *Plan Avanza* del *Ministerio de Indústria, Turismo y Comercio*. El 3 d'octubre de 2007 el *Ministerio* va publicar el decret de concessió d'una ajuda que cobreix el 70% dels costos del projecte, que puguen a 140.000€, la resta del qual assumeix inicialment l'Ajuntament de Sabadell. Es un projecte que ha començat al 2007 i que finalitzarà dins de l'any 2008, moment en que s'avaluarà la continuïtat de les accions i eines que es derivin.

L'Ajuntament ha demanat ajut per desenvolupar aquest projecte a dues institucions universitàries expertes i de reconegut prestigi en la matèria de la utilització de les TIC en els procediments educatius, les quals han expressat el seu interès a participar amb finalitats científiques i d'investigació així com de transferència de coneixements a la societat. Aquestes

¹ <http://www.sabadell.cat/fesclic>

² <http://www.mityc.es/AvanzaDinamizacion>

institucions son la Fundació Blanquerna de la Universitat Ramon Llull i la Facultat de Pedagogia de la Universitat Autònoma de Barcelona.

La **Fundació Blanquerna** (des d'ara **FB**) és una institució d'ensenyament universitari cofundadora de la Universitat Ramon Llull, la primera universitat privada de Catalunya reconeguda l'any 1991. Així mateix, la FB és una institució amb àmplia experiència en l'àmbit de la formació universitària i de la investigació i compte amb els coneixements necessaris per a procedir al desenvolupament de la investigació i transferència de coneixement que l'Ajuntament de Sabadell precisa, així com dels mitjans materials i humans necessaris per a procedir al pertinent desenvolupament d'aquests processos.

Cal considerar que la **FB** té entre les seves prioritats, la de potenciar la investigació mitjançant els grups d'investigació consolidats dels seus centres universitaris i els seus professionals actius (acadèmics i investigadors) especialistes en els camps de referència, i que específicament, i pel que fa referència a l'àmbit Educació i TIC, compte amb un grup d'investigació en **Pedagogia Social i Tecnologies de la Informació i la Comunicació (PSITIC³)** vinculat a la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna de la Universitat Ramon Llull i qui col·labora amb la FB en el disseny d'aquest document-projecte.

La **Universitat Autònoma de Barcelona** (des d'ara **UAB**), segons els seus estatuts, article 1: definició i naturalesa, es una institució de dret públic, amb personalitat jurídica i patrimoni propi, que, d'acord amb la Constitució i la legislació vigent, gaudeix i actua en règim d'autonomia prestant el servei públic de l'ensenyament superior mitjançant la docència, la recerca i l'estudi. Tanmateix l'article 3 ressalta que per a desenvolupar les seves activitats s'inspira en els principis de llibertat, democràcia, justícia, igualtat i solidaritat.

En aquest sentit i grup de treball de **Didàctica i Multimèdia (DIM⁴)** s'emmarca dins de la Facultat de Ciències de l'Educació i el Departament de Pedagogia aplicada, com una xarxa social per a la investigació, l'aprenentatge permanent i el suport al desenvolupament professional en els entorns educatius.

Actualment el grup acull a més de 1.000 agents educatius de tot el món compromesos amb l'aplicació educativa de les TIC i impulsa el desenvolupament de múltiples investigacions i projectes, jornades i activitats formatives i de difusió del coneixement.

Entre els seus objectius cal remarcar:

- La millora de l'educació mitjançant un bon ús de les TIC.
- Crear una comunitat d'aprenentatge de persones que treballen en l'àmbit de l'educació i utilitzen les TIC.
- Compartir coneixements, idees, iniciatives, experiències, materials, formació...
- Proporcionar suport al desenvolupament professional dels agents educatius: consultes puntuals, formació permanent...
- Promoure projectes i recerques que permetin generar coneixement per a millorar els processos d'ensenyament i aprenentatge aprofitant les funcionalitats que aporten les tecnologies multimèdia.

³ La WEB del grup de referència té el seu lloc a: <http://recerca.blanquerna.edu/psitic/>

⁴ La WEB del grup de referència té el seu lloc a: <http://dewey.uab.es/pmargues/dim/>

- Col·laborar en la realització de projectes amb altres grups, empreses i institucions.
- Crear i difondre coneixement a través de cursos, congressos i diversos mitjans de comunicació.

2.- Introducció

2.1.- La necessitat d'un pla d'alfabetització digital a la comunitat davant el nou context tecnològic

“Muchos adultos se equivocan en su manera de apreciar cómo los niños aprenden con los juegos electrónicos. La idea más generalizada es que esos juguetes hipnóticos convierten a los niños en adictos espasmódicos con menos posibilidades de redención que un tonto. Pero no hay duda de que muchos juegos electrónicos enseñan a los chicos unas estrategias y exigen unas habilidades de planificación que después usarán en la vida.”

Nicholas Negroponte
El mundo digital

Existeix una tendència més o més generalitzada a entendre les TIC única i exclusivament com a instruments, eines o aparells merament tecnològics. Malauradament, és una llàstima ja que aquesta tendència s'oblida que aquests nous aparells i aquestes noves eines tecnològiques incorporen inevitablement un nou codi i un nou alfabet que cada cop va sent més necessari coneixe'l per viure de forma autònoma en aquesta societat del segle XXI. És per això que darrerament fem, i no pas en va, els termes d'alfabetització digital, d'analfabetisme digital i/o esclatxa digital per referir-nos, d'una manera o altra, a l'impacte que produeixen les TIC a la societat.

En el cas de **l'alfabetització digital**, ens referim a tots aquelles accions que posen en pràctica diferents processos i/o activitats pedagògiques amb la finalitat d'ensenyar a llegir i a escriure en aquest nou format (digital), així com instruir en els aspectes, tècniques, procediments, habilitats i conceptes més bàsics també d'aquest nou món amb la intenció final de moure's amb una certa autonomia i criteri. Així, en el cas de **l'analfabetisme digital**, ens referim a totes aquelles persones que, per raons molt diferents, s'han quedat o tenen el risc de quedar-se fora de la pròpia societat tecnològica d'avui dia al no poder assimilar aquest nou llenguatge de forma senzilla i natural. Òbviament i, a partir de l'aproximació a la definició d'aquests termes, el concepte **d'esclatxa o fractura digital** sorgeix doncs de l'existència d'aquell espai de diferència i greuge entre aquells individus que tenen el coneixement (l'alfabet) i els recursos suficients (aparells i espais) per poder accedir a les fonts d'informació i comunicació que permeten les TIC i aquells individus que, per diferents raons, no poden ni tenen els recursos suficients, generant-se així una nova situació de risc d'exclusió social: la digital.

“Aquesta visió tant reduccionista de veure les TIC com a simples aparells no deixa marge a entendre que estem també davant de nous llenguatges, de nous codis i nous alfabetes i, sobretot, de noves formes de participació i de comunicació social”

És per això cabdal **prendre consciència de la importància cada cop més necessària de programes, activitats i esdeveniments que dinamitzin i ajudin a l'alfabetització digital de la**

ciutadania a partir dels usos i les necessitats més freqüents que tenim amb la tecnologia. És així com deixarem de veure les TIC només com a freds aparells tecnològics i més com a càlids llenguatges i nous vehicles per comunicar-nos i informar-nos.

2.2.- El paper de la família, l'escola i la comunitat davant aquests nous reptes tecnològics

En sintonia amb Seymour Papert⁵, la introducció de les TIC en els centres educatius és positiva per a reforçar i promoure motivació en l'aprenentatge de les diferents matèries o disciplines curriculars. No obstant això, aquest model descrit anteriorment, creiem que és molt lluny d'un plantejament realment innovador que provoqui a curt i llarg termini una transformació educativa global.

No és paradoxal pensar que l'escola, sent la institució per excel·lència i experta en els processos d'ensenyament - aprenentatge, sigui l'organització que més li costa aprendre i gestionar el coneixement?

El problema radica, a la nostra manera de veure, en què entenem i hem entès fins avui per ensenyar i aprendre i quin tipus de competències són les necessàries per a donar resposta a les demandes i necessitats de la nostra societat actual. Aquí és on família i escola tenen també una nova oportunitat de treballar "braç a braç", en profunda corresponsabilitat educativa, escoltant atentament i dialogant amb els nens, explorant els reptes i possibilitats, així com els límits i les amenaces que ofereixen els diferents aspectes culturals i polítics de la nostra societat actual tan plural, tecnològica, imprevisible, canviant i contradictòria.

I no són les famílies i les escoles els únics actors que s'han de mobilitzar en aquest sentit: els propis nens i joves, les persones amb què conviuen en la seva comunitat i en especial les administracions que despleguen polítiques educatives. Tots en tenen un paper i una responsabilitat en la introducció de les TIC a les escoles en paral·lel a la pròpia societat.

En definitiva, les noves tecnologies poden ser el millor pretext per a innovar a l'aula, per a provocar canvis organitzatius i obrir l'escola a la comunitat. Seria una negligència per part nostra perdre l'oportunitat que tenim per a promoure una veritable transformació educativa on la tecnologia té un paper de suport i motivació a l'aprenentatge i amb la que podem impulsar un nou espai de participació i coresponsabilització de l'activitat formativa a la nostra ciutat.

Creiem doncs convenient esmentar en aquesta línia, que les noves tecnologies no són eines exemptes de perills si cauen en mans de persones desconsiderades o bé que desconeixen l'impacte emocional que poden produir a l'altra banda de la pantalla. Aquest element moltes vegades suposa una veritable barrera d'entrada a la comunicació entre pares i fills –i de vegades entre mestres i alumnes-, respecte d'una utilització de les TIC que es requereix als estudiants de forma intensiva per part de les escoles i que moltes vegades és desconeguda i incompresa en el seu veritable abast per part dels pares i mares.

I l'objectiu de trencar aquesta barrera comunicacional es el que triem com a base d'aquest projecte, que té una finalitat més profunda, que es la de **dinamitzar la comunitat educativa de la ciutat de Sabadell tot estenen un ús més generalitzat de les TIC, invertint en un present i**

⁵ Liguem el nus digital - Visió Paradigmàtica a http://www.technos.net/tq_07/4papert.htm

futur millor pels habitants de la ciutat, millorant la cohesió social, connectant als actors de la comunitat educadora i creant un coneixement que pugui ser compartit també fora dels límits físics estrictes de la nostre ciutat gràcies a la pròpia Internet.

3.- i-Confiable, un projecte per millorar les competències digitals en la comunitat educadora de la ciutat de Sabadell

3.1.- Objectiu general

Tal i com hem comentat anteriorment, i en la línia de fomentar un coneixement i ús segur i fiable dels nous estris tecnològics, vistos i entesos com a llenguatges, eines i espais, l'Ajuntament de Sabadell, per mitjà del programa *Sabadell fes Clic* i a través del *Servei d'Educació*, vol encetar el projecte **i-Confiable** que pretén millorar les competències digitals dels actors que intervenen en la comunitat educadora de la ciutat de Sabadell.

Tal i com s'esmenta a la memòria descriptiva del projecte en què col·labora el *Ministeri* dins el *Plan Avanza*, aquest projecte "es proposa informar i formar aquelles persones que tenen un contacte directe amb aquest sector de població més vulnerable. Paral·lelament, mostrar als mateixos nens i nenes les precaucions que han de prendre i proposar-els-hi possibles llocs a Internet que els pugui despertar interès, amb contingut profitós i enriquidor. A banda, promoure també una campanya informativa i de sensibilització de format innovador."

L'àmbit de les actuacions generals descrites en la memòria descriptiva per portar a terme aquest projecte es concreten en:

- **Formació per a pares i mestres:** formació presencial dins l'àmbit de la ciutat de Sabadell.
- **Conferències "demo" per alumnat:** tallers sobre TIC adreçats a infants i adolescents.
- **Webinars d'experts en la matèria:** conferències obertes i jornades professionals.
- **Aplicació informàtica per a una navegació segura:** per utilitzar a la xarxa d'espainternet.
- **Concurs de webs segures:** convocat a nivell nacional al que es podran presentar els llocs web d'Internet que es considerin "confiables".
- **Elaboració i publicació de material de difusió:** per la difusió dels materials formatius elaborats pel propi projecte.
- **Aplicació de xarxa social:** creació d'un espai nou a Internet en què cooperi tota la comunitat educadora i que serveixi a les finalitats d'aquest projecte.
- **Pla d'explotació de resultats del projecte:** plantejament del model que garantitzi la continuïtat del projecte després del termini inicial de 2008.

Es planteja aquest projecte també com un "camp de proves" real en una comunitat educadora a on poder investigar sobre l'aplicació de TIC a l'escola i en el procés d'aprenentatge, per lo que es contempla la realització d'alguns treballs d'investigació per part de les Universitats participants.

3.2.- Participants i organització

Inicialment hi participen en aquest projecte les tres institucions que es detallen a continuació:

Ajuntament de Sabadell

- Oficina d'impuls de la Ciutat del Coneixement, depenent de l'Àrea de Serveis centrals, responsable del programa *Sabadell fes clic*.
 - o Regidor de l'Àrea: Joan Manau Valor
 - o Director tècnic del projecte i-Confiable: Xavier Tarrés Chamorro
- Servei d'Educació, depenent de l'Àrea de serveis a les Persones, responsable del *Programa de dinamització de la comunitat educativa*.
 - o Regidor de l'Àrea: Romon Burgués Salse
 - o Cap del Servei d'Educació: Montserrat Durán
 - o Cap del Programa de dinamització: María Vilasó

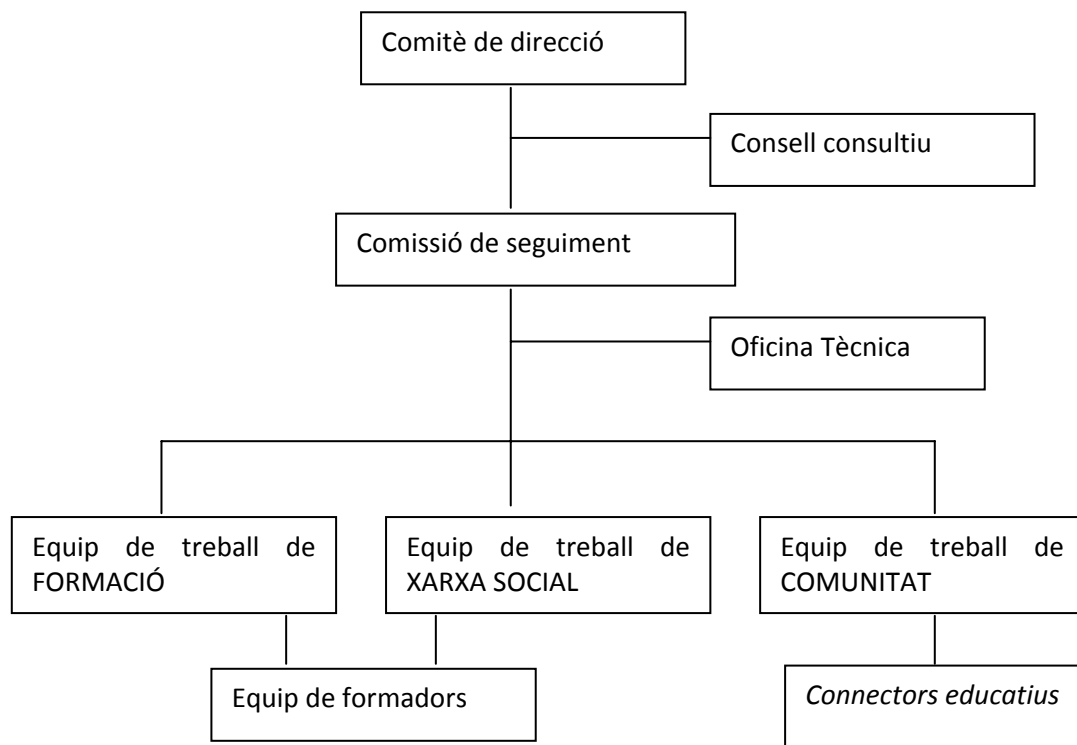
Fundació Blanquerna

- Director acadèmic del projecte i-Confiable: Dr. Miquel-Àngel Prats Fernández
- Direcció d'investigació a càrrec del grup de recerca PSITIC, grup d'investigació en Pedagogia Social i Tecnologies de la Informació i la Comunicació, vinculat a la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna de la Universitat Ramon Llull.
 - o Degà de la FPCEE Blanquerna: Dr. Climent Giné i Giné
 - o Investigador principal del grup PSITIC: Dr. Jordi Riera i Romaní
 - o Coordinador del grup d'investigació EduTIC i treball: Dr. Miquel-Àngel Prats Fernández.

Universitat Autònoma

- El grup d'investigació DIM, integrat al Departament de Pedagogia Aplicada de la Facultat de Ciències de l'educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, format per professorat de tots els nivells educatius i matèries, directors i gestors d'institucions educatives i centres de professors i recursos, responsables d'administracions educatives, especialistes del món editorial i multimèdia, professionals d'empreses de serveis escolars i de productes aplicables al món educatiu i estudiants de postgrau, master i doctorat.
 - o Coordinador del grup d'investigació i línia de treball i-Confiable: Dr. Carles Dorado Perea.
 - o Investigador principal del grup DIM: Dr. Pere Marquès i Graells.

Es detalla a continuació l'organització del projecte indicant els participants i les funcions de cada unitat.

Comitè de direcció: és l'òrgan de decisió màxima i de seguiment d'obtenció dels objectius del projecte, i és format pel regidor responsable del programa Sabadell fes clic, la directora de l'Àrea de Serveis Centrals, el director tècnic del projecte i el director acadèmic.

Consell consultiu: és un òrgan consultiu format per experts i representants d'institucions que influeixen en aquest àmbit, a nivell de Catalunya o a nivell estatal, que es reuneix a l'inici i al final del projecte, amb l'objectiu d'emetre una opinió fundada que ajudi a una millor orientació del projecte i les seves conseqüències. Estarà format per un responsable de màxim nivell de (pendent de confirmar): IQUA, CAC, Departament Educació de la Generalitat de Catalunya, Microsoft Ibèrica, Telefónica.

Comissió de seguiment: es l'òrgan executiu del projecte. Responsable de prendre les decisions executives per aconseguir els objectius marcats. Manté una doble direcció: tècnica i acadèmica. Hi formen part les dues persones que assumeixen la direcció i les persones responsables dels tres grups de treball, al menys una persona per grup de treball.

Oficina Tècnica: és l'encarregada de donar suport logístic i administratiu al projecte, es dirigeix des de l'Oficina d'Impuls de la Ciutat del Coneixement de l'Ajuntament i compta amb l'adscripció d'una tècnica municipal.

Equip de treball de FORMACIÓ: realitza el disseny, la creació i coordinació de continguts i d'accions formatives així com els projectes d'investigació que es deriven. Aquest equip és liderat des del grup d'investigació PSITIC de la Fundació Blanquerna, de la Universitat Ramon Llull.

Equip de treball de XARXA SOCIAL: realitza el disseny i creació de l'aplicació de xarxa social, l'elaboració dels criteris de confiabilitat d'Internet, la coordinació de la creació de la xarxa de persones i de l'edició dels continguts generats a Internet, així com els projectes d'investigació que es derivin. Aquest equip és liderat des del grup d'investigació DIM de la Facultat de Pedagogia, de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Equip de treball de COMUNITAT EDUCATIVA: realitza el disseny del desplegament territorial del projecte a la realitat física i social de la ciutat de Sabadell, la coordinació amb la comunitat educativa i el seguiment dels resultats sobre l'impacte a la ciutat del projecte. Aquest equip és liderat des del Servei d'Educació de l'Àrea de Serveis a les Persones i Convivència de l'Ajuntament de Sabadell.

Equip de formadors: aquest equip, dirigit des del grup de FORMACIÓ en coordinació amb el grup de XARXA SOCIAL, estarà format per professors de les dues Universitats participants, mestres i professors dels centres educatius de la ciutat i alguns voluntaris (Aula d'Extensió Universitària, centres educació no reglada, tècnics municipals, etc.). Conformaran la xarxa inicial d'experts que oferiran les activitats formatives presencials, col·laboraran en la confecció de materials formatius i també alimentaran els primers continguts de l'aplicatiu de xarxa social.

Connectors educatius: es un grup reduït d'escoles implicades i professionals experts del món educatiu de la ciutat que contrasten l'evolució del projecte amb la realitat de la comunitat educativa de Sabadell i orienten el desplegament de les accions presencials i virtuals que es realitzin.

L'articulació d'aquesta estructura es realitza en base a convenis específics entre l'Ajuntament i les universitats participants.

3.3.- Actuacions i objectius específics

En concret, el projecte planteja la realització de diverses activitats dins del marc de cada un dels equips de treball:

Equip de treball de FORMACIÓ

Accions a desenvolupar:

- Formació a les persones que composin l'*equip de formadors*.
- Sessions de formació a mares, pares i educadors
- Conferències marc al llarg del projecte
- Tallers de sensibilització per infants i adolescents

Activitats a realitzar:

- Integració de professors a l'equip de formadors
- Preparació del material formatiu per les sessions i tallers presencials
- Coordinació de les sessions de formació presencials (equip de formadors, famílies i educadors, tallers)
- Coordinació dels ponents de les conferències obertes
- Recerca diagnòstica en hàbits i usos digitals
- Co-coordinació (juntament amb el grup de Xarxa Social) de la jornada professional
- Publicació dels materials produïts en el projecte i memòria acadèmica

Equip de treball de XARXA SOCIAL (proposta inicial, pendent elaboració)

Accions a desenvolupar:

- Creació del lloc web i l'aplicatiu de xarxa social
- Publicació dels criteris de seguretat i confiabilitat d'un lloc web
- Creació dels continguts inicials de l'aplicatiu
- Realització d'un concurs de webs segurs i fiables
- Creació d'un arbre d'enllaços per la navegació segura d'infants i adolescents des dels espais internet i d'altres telecentres públics

Activitats a realitzar:

- Disseny i creació del sistema d'informació de xarxa social
- Elaboració dels criteris de seguretat i confiabilitat d'un lloc web
- Coordinació de l'equip editorial de la xarxa social
- Creació del comitè del concurs
- Recerca
- Co-coordinació (juntament amb el grup de Formació) de la jornada professional
- Publicació dels materials produïts en el projecte i memòria acadèmica

Equip de treball de COMUNITAT EDUCATIVA

Activitats a realitzar:

- Planificació de les accions al territori
- Coordinació amb els centres educatius i els mestres i professors
- Coordinació amb el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya
- Col·laboració en les accions de comunicació del projecte a la ciutat
- Direcció de l'equip de 'savis' que conformen l'òrgan consultiu de *connectors educatius*.

- Publicació dels materials produïts en el projecte, conclusions executives i diagnosi de continuïtat pel Pla d'Explotació.

Equip de formadors

Aquest es el veritable motor del projecte, la clau de l'èxit del qual rau en l'elevada representativitat que obtingui aquest grup, és a dir, que tothom que vulgui o pugui aportar alguna cosa quan a l'alfabetització dels educadors, famílies i/o mestres, tingui un lloc en aquest equip.

En principi pensem que les persones que configurin aquest grup siguin: professors o investigadors/res dels grups de treball de les universitats participants en el projecte, mestres i professors dels centres educatius de la ciutat i altres voluntaris que es puguin presentar (acreditats i validats pel Comitè de Seguiment).

De l'equip de formadors sortirà un veritable grup d'experts en seguretat i confiabilitat de tecnologies de la informació, en especial Internet, essent susceptibles d'esdevenir referent tant a la ciutat com fora d'ella.

Les tasques que tindran encarregades:

- participar a les sessions de formació de formadors
- coordinació amb el seu centre educatiu
- adaptació, si es el cas, del material formatiu
- dues xerrades a pares i educadors
- un taller a nens i/o adolescents
- alimentació inicial de la aplicació de xarxa social

I en contraprestació, a banda de la remuneració corresponent, obtindran reconeixement de crèdits, reconeixement d'autoria del material i publicació a Internet de la seva categorís de membres del grup d'experts de la xarxa social.

Ubicació de les accions formatives

Es seleccionaran un màxim de 30 centres docents i 5 centres de formació no reglada a on es concentraran les accions formatives presencials a famílies i educadors, així com els tallers als menors.

Les conferències obertes es desenvoluparan al Casal Pere Quart de Rambla, 69 i la jornada professional al marc dels Estius Universitaris (Fira de Sabadell o a on es determini per part de l'Associació Sabadell Universitat).

4.- Concreció de les actuacions de formació i investigació des de la FPCEE Blanquerna (Grup de recerca PSiTIC)

4.1.- Eix de direcció acadèmica

Es centrarà bàsicament en les accions següents:

- a) Seguiment i avaluació global del projecte
- b) Coordinació de les activitats acadèmiques i investigatives
- c) Orientació i assessorament en la creació de continguts
- d) Orientació i assessorament en el disseny web del projecte
- e) Redacció de la memòria acadèmica
- f) Presideix la comissió de formació
- g) Forma part del Comitè de Direcció i de la Comissió de Seguiment del projecte

4.2.- Eix de les accions formatives

Es centrarà bàsicament en les accions de:

- a) **Continguts**
 - a. Creació d'una comissió de formació de formadors
 - b. Creació de material i continguts per escoles, mestres i educadors
 - c. Creació de material i continguts d'alguns tallers de sensibilització per infants i adolescents
 - d. Participació en les Jornades i la jornada professional
- b) **Formació per a pares i mestres (AMPES)**
 - a. $(30+5) \times 2 \rightarrow 30$ escoles i 5 centres ed. no formal (casals, esplais,...)
 - b. 1ª ronda: vessant més teòrica i sensibilitzadora
 - c. 2ª ronda: vessant més pràctica (eina nav. segura)
- c) **Conferències obertes**
 - a. Impacte de les TIC a la societat: **Joan Majó (pendent confirmació)**
 - b. Família i noves pantalles: **Dr. Jordi Riera**
 - c. Innovació pedagògica amb suport TIC: **Dr. Miquel Àngel Prats**
 - d. Les noves tecnologies com a noves addiccions: **Dr. Xavier Sánchez**
 - e. Videojocs i possibilitats educatives: **Tere Vida (Marinva)**
 - f. Prospectiva de les TIC: cap on anem?: **Dr. Carles Dorado**
- d) **Tallers de sensibilització i familiarització tecnològica (conferències "demo" per infants i adolescents: pendent confirmar format de l'activitat)**
 - a. Web 2.0 (Youtube, Flickr i Google Docs): **Dr. Miquel Àngel Prats**
 - b. Mòbils i Pda's (Sms's, fotos i jocs): **¿?**
 - c. Videojocs: **Tere Vida (Marinva)**
 - d. Foto i vídeo digital: **Dr. Carles Dorado**
 - e. Missatgeria instantània i navegació segura: **¿?**

- f. Certificació digital i tramitació administrativa segura: **Xavier Tarrés**

4.3.- Eix investigatiu del projecte

Es centrarà bàsicament en les accions de:

- a) Estudi dels hàbits infantils a Internet**
 - a. Mostreig inicial sobre sensibilització a la ciutat
 - b. Buidat, interpretació, discussió i conclusió de resultats
 - c. Qüestionari a alumnat (famílies, mestres, infants)
 - d. Buidat, interpretació, discussió i conclusió de resultats
 - e. Informe final

- b) *WorkShop* amb col·laboració amb Sabadell Universitat (investigatiu i difusió)**
 - a. Matí: 4 conferenciants estrangers i taller respectiu (2 a escollir)
 - b. Tarda: Taula rodona de bones pràctiques de les escoles (mestres) i conferència cloenda expert nacional

- c) Ajut i suport en el disseny i creació de continguts i material per a publicar**

5.- Desenvolupament de cadascuna de les activitats liderades des de la FPCEE Blanquerna (Grup de recerca PSiTIC)

5.1.- Formació a mestres

La formació a mestres es desenvolupa al llarg del projecte des tres vessants: primera, des de la vessant d'aquells mestres que voluntàriament volen entrar a formar part de la comissió de formadors que finalment aniran a les AMPES de les escoles a pronunciar la conferència pertinent; segona, des del vessant d'aquells mestres que voluntàriament voldran també col·laborar en el disseny i la creació de material educatiu per escoles, AMPES i altres organismes educatius; i tercera, des del vessant de la participació oberta i pública de les diferents activitats i de les Jornades que es celebraran sobre la mateixa temàtica al llarg del projecte.

Es tindrà en compte que la formació rebuda per preparar les sessions de conferència a les AMPES, així com les impartides a les mateixes AMPES estiguin reconegudes des del Departament d'Educació, a banda de ser remunerades aquelles que lògicament s'imparteixen.

Els mestres que voluntàriament vulguin col·laborar en l'activitat de formació a les AMPES entraran a formar part indispensablement d'una comissió de formadors, on aquests mateixos mestres rebran un procés de formació sobre la temàtica a tractar. D'aquesta forma el projecte vol ser garant d'un mateix discurs (compartir significats) en la transmissió de continguts i una òptima qualitat en el lliurament de material a les diferents AMPES on intervé el projecte.

5.2.- Formació a mares, pares i educadors

El nucli fort del projecte es centrarà en el procés de sensibilització a pares, mares i la resta de membres de la comunitat educativa per mitjà de dos cicles de conferències a 30 AMPES d'escoles situades estratègicament a la ciutat de Sabadell. Es reservaran 5 centres d'educació no formal (centres cívics, esplais, casals, parròquies,...).

El primer cicle de conferències tractarà bàsicament els límits, reptes i possibilitats de les noves tecnologies, així com aquells consells de com emprar la tecnologia de forma segura i fiable des de la mirada de la preocupació i la problemàtica familiar al respecte (usos, abusos, control, consells,...).

El segon cicle de conferències serà de vessant més pràctic, centrant-se bàsicament en l'aprenentatge i familiarització de l'aplicatiu desenvolupat des de l'Ajuntament de Sabadell per a catalogar webs fiables i garantir així una navegació segura des de l'escola, la llar,...

Qualsevol mestre voluntari que desitgi col·laborar com a formador tindrà també la responsabilitat de:

- avaluar i autoavaluar l'activitat formativa,
- col·laborar en el disseny de materials del projecte,
- participar en el lliurament del qüestionari d'hàbits i
- col·laborar en la catalogació de webs per a l'aplicatiu desenvolupat des de l'UAB.

5.3.- Conferències marc al llarg del projecte

Una de les activitats més destacades també del projecte seran les conferències marc que tractaran diferents mirades de plantejament inicial del projecte i que seran impartides per professionals i experts reconeguts del sector. Així, la finalitat d'aquestes conferències serà, per damunt de tot, l'ajut a sensibilitzar i comprendre l'existència de noves formes d'informació i de comunicació i dels seus possibles perills, límits, però també reptes i possibilitats. D'aquesta forma, serà interessant entendre el marc social i cultural des d'on estan impactant les noves tecnologies, passant pel paper de les famílies i l'escola, i acabant per l'impacte en el temps lliure i les noves formes de diversió.

A cada conferenciant se li demanarà un article que servirà com a memòria del projecte i com a material possible per a una futura publicació.

5.4.- Tallers de sensibilització i familiarització tecnològica

D'altra banda, una de les activitats de naturalesa més pràctica i que permetran un apropament del projecte més fort a la ciutadania seran els tallers de sensibilització i familiarització tecnològica. Aquests tallers consistiran en "*espais d'aula oberta*" d'1,30h de durada per aprendre l'ús més senzill i habitual d'aquella eina o instrument tecnològic, conèixer les seves possibilitats, així com limitacions i/o perills que pot portar un mal ús.

Els diferents tallers programats tracten gairebé totes les tecnologies que es troben a l'abast del públic infantil i adolescent (navegació web, missatgeria, cònsols, mòbils,...).

A cada *tallerista* se li demanarà la unitat didàctica pertinent que servirà com a memòria del projecte i com a material possible per a una futura publicació.

5.5.- Recerca diagnòstica en hàbits i usos digitals

i-Confiable com a projecte educatiu de ciutat que des de l'Ajuntament de Sabadell i el programa Sabadell Fes-Clic pretén fomentar la utilització segura i responsable de les noves tecnologies (mòbil, Internet, consols de videojocs, ...) en l'àmbit domèstic i familiar, té com a objectiu principal revelar els perills i riscos del seu ús per part de nens i joves, donant així les pautes d'un ús responsable necessàries per a famílies, mestres i educadors per tal que infants i joves els coneguin, els evitin i puguin reduir o anul·lar els seus efectes més nocius.

Amb la finalitat doncs de poder identificar els hàbits tecnològics dins l'àmbit familiar de la població de Sabadell, el projecte i-Confiable ha previst la confecció d'uns qüestionaris que recullin els hàbits i els usos digitals de la nostra comunitat i que s'aplicaran als assistents als processos formatius de centres.

5.6.- Disseny i elaboració d'un WorkShop

El *WorkShop* consistirà en una sèrie d'activitats (conferència, tallers i taules rodones) que giraran al voltant del tractament de la seguretat i la confiabilitat de les noves tecnologies en l'àmbit socioeducatiu.

S'hi abordaran els avenços tecnològics i les pràctiques de més èxit en aquest àmbit, així com els reptes, els límits i els riscos que plantegen actualment les noves tecnologies des de la seva vessant socioeducativa (escola, família, comunitat...).

6.- Desenvolupament de cadascuna de les activitats liderades des del Grup de recerca DIM-UAB

6.1.- Aplicatiu de xarxa social

La xarxa social **i-Confiable** pretén facilitar la promoció de webs educatives de confiança mitjançant un sistema de votacions en línia. L'entorn virtual estarà basat en Pligg, un gestor de continguts o CMS de codi obert, molt semblant a meneame.net i digg.com.

Els usuaris del portal podran proposar webs educatives confiables, que a partir d'ara anomenarem **i-Confis**, i la resta de visitants podran votar-les. Depenent del nombre total de vots obtinguts, cada web podrà promocionar i aparèixer en la portada del lloc, on sens dubte serà visitada per un major nombre d'usuaris.

No és necessari estar registrat per a poder accedir a la pàgina inicial d' **i-Confiable** ni per a votar. Sí que cal registrar-se per a participar fent noves propostes o comentaris. D'acord amb els principis del projecte i la legislació vigent, tota la informació personal introduïda en el registre té una garantia de privadesa i no serà utilitzada amb fins comercials.

És molt important que les propostes d' **i-Confis** compleixin uns requisits i siguin sobre webs que consideris confiables, tan si han estat confeccionades per un mateix com per terceres persones o col·lectius. Per descomptat, sempre cal fer referència als autors. També és recomanable afegir una reflexió o comentari que es consideri d'interès, tan sobre el lloc auto-proposats com sobre els proposats per altres.

Perquè aquesta xarxa social funcioni és tan necessari col·laborar enviant propostes d' **i-Confis**, com interessar-te per la resta, llegint, comentant i votant les dels altres. Si l'usuari no vota altres **i-Confis**, difícilment podran promocionar a la pàgina principal i adquirir difusió.

6.2.- Criteris de seguretat i confiabilitat

Amb la intenció de gestionar adequadament la xarxa social **i-Confiable** i a partir de les sessions de formació i del treball dels diversos grups de formadors s'establiran una sèrie de criteris generals aplicables a tots els *i-Confis*. Tanmateix s'intentarà reproduir-los a les sessions de formació, tant des de la seva vessant conceptual, com a la pràctica a través de l'aplicatiu de xarxa social. En aquest sentit es destaquen els següents:

1. Promoció de coneixement educatiu
2. Fàcil accés a materials confiables
3. Participació i col·laboració social
4. Bon ús de les tecnologies
5. Ús d'internet sense risc

Així mateix caldrà especificar els criteris corresponents per a cada categoria de tecnologies que es treballen, com ara:

A) Mòbils i PDAs

1. Bon ús dels aparells
2. Protecció de la imatge personal
3. Garantia de privadesa

B) Xats / Msn

1. Utilització dels xats confiables
2. Selecció del llistat de participants
3. Privadesa de les pròpies llistes de contactes i agregats

C) Videojocs i jocs on line

1. Selecció dels jocs tenint en compte criteris educatius
2. Selecció dels videojocs segons les icones IPC
3. Promoció dels jocs col·laboratius

D) Televisió - TDT

1. Selecció dels programes més adequats segons les edats
2. Anàlisi crític de la televisió
3. Estratègies que puguin adequar-se al nostre entron proper

E) Navegació

1. Navegació segura mitjançant web's confiables
2. Instrucció d'estratègies de navegació: cerca documental a través dels cercadors
3. Bon ús del correu electrònic com a mitjà de comunicació

6.3.- Posta en marxa de la xarxa social

La implementació i el desenvolupament de la xarxa social com a eina tecnològica de suport al projecte es realitzarà de manera paral·lela i en estreta relació amb les sessions de formació de formadors. De fet, part dels integrats d'aquest grups de formadors seran a la vegada administradors de l'aplicatiu de xarxa social.

Tanmateix el grup DIM instal·larà i gestionarà directament Pligg, com a producte de software lliure, a un servidor proporcionat per l'Ajuntament de Sabadell i comptarà amb domini propi identificatiu del projecte: <http://www.i-confiable.net>. Aquest domini i l'aplicatiu de xarxa social es constituïran en l'entrada principal al portal que comptarà també amb tota la informació i eines de comunicació, relatives al projecte. Aquest espai d'informació i comunicació interactiva es desenvoluparà també amb Joomla, com a un CMS o gestor de continguts, basat en software lliure i que permet publicar i gestionar de manera conjunta les eines i documents del lloc.

La xarxa social i la web del projecte tindran un període de proves i millores en acabar la fase de formació. Els formadors faran el tasteg inicial de l'aplicatiu i posteriorment el posaran en pràctica a les seves corresponents sessions de formació pels centres de Sabadell.

6.4.- Concurs de webs segurs i confiabls

Davant dels canvis que es produeixen cada dia d'increment del nombre de pàgines Web's, de portals, de Blogs i dels munt d'informació que arriba des d'Internet, és necessari recolzar totes aquelles propostes que siguin confiabls pels usuaris i que ens propocionin una qualitat d'imatge, de text i de so. En aquest sentit el principal objectiu del concurs serà el de premiar les pàgines Web, els Portals i els Blogs's i-confiabls.

Aquestes adrees han de ser considerades per a tota la comunitat de la xarxa social i pel jurat del concurs per a poder ser premiades.

Podran participar en el concurs qualsevol persona que es registri i participi adequadament dins de la xarxa social.

6.5.- Arbre de navegació segura pels espais d'internet i d'altres webs confiabls.

Amb la finalitat de promocionar l'ús i gaudi d'aquest xarxa, s'implementarà un sistema de sindicació de notícies (RSS) que permetrà a través d'una senzilla aplicació o del propi navegador, estar contínuament informat de les noves incorporacions per categories d'i-Confis i també de les valoracions dels usuaris.

Per tal de poder llegir les notícies que subministrarà el portal i-Confiable es distribuirà de manera gratuïta un lector de notícies, instal·lable als ordinadors personals. Es preveuen diverses formes de distribució, sempre descarregable des del lloc oficial.

Es realitzarà una agrupació de webs confiabls adaptats a l'aplicatiu de navegació segura dels espainternet i espaiWifi.

6.6.- Recerca

De tot el material creat i promogut, i de la pròpia experiència al projecte els grups DIM i PSITIC participaran en diverses convocatòries públiques i competitives de recerca aplicada, amb la intenció d'aprofundir més sobre els aspectes ressenyats i difondre els resultats obtinguts.

7.- Continguts conjunts a generar

Es relacionen a continuació els continguts que es generaran derivats de l'activitat del projecte.

Contingut:

- material didàctic formació presencial a pares, mares i mestres
- material didàctic talles a infants i adolescents
- criteris i/o decàleg de webs segurs i confiables
- Arbre d'enllaços a webs segures i confiables pels telecentres
- presentacions (PPT), transcripcions i enregistraments en àudio i vídeo digital de les conferències obertes
- presentacions i gravacions de la jornada professional

Web del projecte:

- continguts produïts, amb llicència Creative Commons (modalitat a decidir)
- centre de recursos (notícies, articles, enllaços, etc.)
- aplicatiu de xarxa social (web de comentaris i puntuacions, web d'experts, descàrrega programa per instal·lar al PC, etc.)
- memòries del projecte

Entregables a produir:

- memòria científica grup de treball Formació
- memòria científica grup de treball Xarxa Social
- memòria diagnòstica grup de treball Comunitat
- memòria general del projecte (Plan Avanza)

8.- Cronograma general del procés i de les activitats programades

	ENE	FEB	MAR	ABR	MAI	JUN	JUL	AGO	SET	OCT	NOV	DES	2009
Definició projecte i convenis	x												
Distribució territorial de la formació													
Conferències		x		x		x			x	x		x	
Jornada Sabadell Universitat							x						
Formació equip experts		x	x						x				
Formació escoles (pares i educadors)				x						x			
Tallers infants i adolescents			x	x	x				x	x	x		
Web del projecte			x						f			f	f
Aplicació xarxa social					x				f				f
Alimentació inicial xarxa social						x	x	x	x	x			f
Criteris i decàleg confiabilitat					x								
Concurs webs confiables											x		
Memòries investigadores i d'activitat													x
Conclusions projecte												x	

Annex 1

Llistat i descripció dels integrants de l'equip

Direcció Tècnica, suport logístic, gestió i administració del projecte

D. Xavier Tarrés Chamorro - *Gerent de l'organisme IAS (Informàtica Ajuntament de Sabadell)*

Equip de recolzament: *tècnics, especialistes i coordinadors de Dpts. de l'Ajuntament de Sabadell.*

Montserrat Durán (Servei d'Educació)

Maria Vilasó (Servei d'Educació)

Laura Vinyals (Oficina d'Impuls de la Ciutat del Coneixement)

Direcció acadèmica dels processos formatius i investigatius

Dr. Miquel Àngel Prats Fernández – FPCEE Blanquerna – Grup de recerca PSITIC - URL
Mestre i Doctor en Pedagogia

Equip de recolzament: *especialistes, formadors i investigadors del Grup PSITIC*

Xavier Àvila Morera

Pepa Jiménez

Teresa Gabarró

Meritxell Cortada Pujol

Joan Gallifa Roca

Nivard González

Ferran Sánchez

Eugènia Bravo

Maria Plana

Direcció acadèmica dels processos de disseny i creació d'aplicatius informàtics

Dr. Carles Dorado – Dept. Pedagogia Aplicada - UAB
Mestre, Psicòleg i Doctor en Pedagogia

Equip de recolzament: *especialistes, formadors i investigadors del Grup DIM*

Mercè Foguet Pol

Àngels Martínez Badia

Margarita Rodríguez Beneroso

Noemí Santiveri Papiol

Josep Maria Silva Galán

Equip de recolzament global: *altres especialistes, formadors i investigadors des del teixit social i educatiu de la ciutat de Sabadell*